

**Vereniging
Nieuw-Guinea
Militairen 1945-1962**

Reunie 2025
ALV

pag. 5
pag. 6

**Nieuwsbrief
25e jaargang nr. 80 - Februari 2025**

Sociale Zorg

Voor ACUTE hulp en NOODOPVANG
bel je met Veteranen Loket 088-334 00 00

Neem contact op met één van onze hieronder vermelde leden voor inlichtingen

Peter Beers	0517-413 506	beers.p@hotmail.com
Gorrit van Berkum	0516-850 186	gtvberkum@quicknet.nl
Ad Bouterse	0224-215 621	ad.bouterse@hetnet.nl
Adrie Poortvliet	0118-463 259	adriepoortvliet@hetnet.nl
Jan Wouters	073-6212 997	Ja.wouters@planet.nl

LANDELIJK VETERANENONDERSTEUNERS NETWERK

24 uur per dag bereikbaar gedurende 7 dagen in de week

NOORD	Groningen, Friesland en Drenthe	06-2343 9756
OOST	Gelderland, Flevoland en Overijssel	06-1318 3687
WEST	Noord-Holland, Zuid Holland en Utrecht	06-2341 4758
ZUID	Zeeland, Brabant en Limburg	06-2346 2736

Coördinatie binnen de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen
Jaap van Hensbergen
06-5319 9548
hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Van de voorzitter.

Sobats

Mannen, allereerst de beste wensen voor dit jaar. Hopelijk het nieuwe jaar goed en gezond begonnen en geen schade opgelopen met of door het vuurwerk. Ik vertel niks nieuws door te zeggen dat het jaar 2025 al enige weken begonnen is. Dit is wel het jaar dat de bevrijding van heel Nederland gevierd gaat worden. We leven al 80 jaar in vrede en vrijheid. Die jaren moeten we koesteren en ons gelukkig prijzen dat wij dat mogen beleven. In mijn voorwoord van nieuwsbrief november 2024 heb ik melding gemaakt van de 80 jaar bevrijdingsfeesten bij ons in het zuiden. Nu is de rest van Nederland aan de beurt. Landelijk en plaatselijk zal hier best veel aandacht worden besteedt. Als vereniging gaan wij uiteraard deelnemen aan het Bevrijdingsfestival in Wageningen. Die gaan er iets moois van maken. Zie elders in deze nieuwsbrief.

Wat helemaal niet mooi is en waar ik totaal niet over te spreken ben is dat er op onze Nationale Veteranendag in Den Haag geen defilé is. Wij veteranen, worden die dag aan de kant geschoven, opzij gezet, omdat de NAVO zo nodig die dag in Den Haag moet vergaderen. Juist op onze feestdag. Had die vergadering niet in een andere week en op een andere dag gehouden kunnen worden!! De viering 80 jaar vrede en vrijheid waar wij als veteranen met onze uitzendingen naar oorlogsgebieden en vredesmissies toch een groot aandeel in hebben gehad is kennelijk ineens niet belangrijk. Het had een mooi feest kunnen worden op het Malieveld. Juist het jaarlijkse defilé hoort daar bij dat is voor ons een feest daar krijgen wij de waardering van de mensen. Dat zien we en dat voelen we. Dat is duidelijk anders dan de loze woorden van de overheid.

De vergadering "op de hei" heeft op 11 december plaats gevonden. Onze beschermheer, Generaal-Majoor b.d. Leen Noordzij heeft ons voorzien van zijn deskundig advies. Het doel was nadenken over het voortbestaan van onze vereniging en de problematiek betreffende het opheffen van onze vereniging. Die opheffing gaat de eerstkomende jaren niet gebeuren maar als bestuur moeten wij ons toch gaan verdiepen in deze materie zodat wij goed voorbereid zijn voor het moment dat wij dit vrijblijvend voorleggen aan de leden op de volgende ALV. Hierbij zeg ik uitdrukkelijk dat er van een besluitvorming door het bestuur nog geen sprake is.

Een leuk vooruitzicht is natuurlijk woensdag 9 april 2025, onze reünie. Ik neem aan dat jullie daar zin in hebben. Zoals wel bekend is de reünie op 1 dag. Blijf gezond.

Met veteranen groet ,
Uw voorzitter Rinus Leijdsma

Inhoudsopgave

Van het bestuur

pag. 3 t/m 10

Wij gedenken / Welkom / Reunie 2025 / Ledenbijdrage

pag. 3 t/m 4

Oproep insturen foto's en verhalen

pag. 4

Bevrijdings Defilé 5 mei Wageningen 2025

pag. 4

Uitnodiging Reunie 2025

pag. 5

Algemene Ledenvergadering 2025

pag. 6

Kroniek van Nieuw-Guinea

pag.7

Oproep! Nieuw-Guinea veteranen zonder eretekens gezocht.

pag.7

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden

pag. 9 t/m 20

Het zeewater trok

pag. 9 t/m 11

Jan F. Hensen

pag. 12 t/m 17

Sterren. Bladeren

pag. 18 t/m 19

Oprichting en einde 6IB

pag. 20

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste eresaluut aan:

L.H.M. Guns	Koningslust	24-02-2024
J.v.d. Heuvel	de Krim	
J.H. de Graaf	Borculo	05-03-2024
J.M .van der Veen	Zuidwolde	21-10-2024
A.H.M.J. van Lierop	Helmond	
J. Franke	den Haag,	
G. Elders	Eemnes	20-11-2024
H. de Boer	Terschuur	04-12-2024
H.J. Mordang	Maastricht	
H. Cornelissen	Mill	23-12-2024

Harry Cornelissen diende op 19-jarige leeftijd in Nieuw-Guinea en daarom vroeg hijzelf om een vrijwillige donatie ten behoeve van de Papoea's via de vereniging Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962. Voor deze donatie waren collectebussen geplaatst in de ontvangstruimte van de natuurbegraafplaats "De Hoeve". Het bestuur zal zich beraden over een passende besteding van het ontvangen bedrag.

Welkom aan ons nieuwe lid

E. Mooten   Hoek van Holland

- LEES de aankondiging reunie 2025
+ opgave voor deelname aan de reunie

- LEES de aankondiging voor de Algemene Ledenvergadering
Geef uw deelname tijdig aan ons door

OPROEP

Oproep voor het sturen van artikelen met foto's voor de nieuwsbrief Jarenlang heeft ons lid Ed van Tuil stad en land afgereisd om interviews af te nemen om artikelen te kunnen schrijven in onze nieuwsbrief.

Helaas is dat voor hem te moeilijk geworden en heeft hij deze activiteit moeten beëindigen.

Daarom roepen wij uw hulp in

Heeft u een verhaal over uw tijd in Nieuw-Guinea neem dan contact op met de redactie.

Jaap van Hensbergen

hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

BEVRIJDING Defilé 5 mei Wageningen 2025

Opgave deelname

Mail:

m.p.leijs@gmail.com

Telefoon:

06 22446271

Vermelden:

- Naam
- postadres
- postcode en plaatsnaam
- Ik loop wel/niet mee

Uitnodiging reünie 2025

Locatie:

Luitenant Kolonel Tonnet kazerne
Eperweg 141
8084 HE 't Harde

REUNIE 2025 **woensdag 9 april 2025**

- Toegang tot de reünie voor *leden* van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen met één partner of één begeleider is *gratis*.
- Veteranen Nieuw-Guinea die *geen lid* zijn van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen betalen voor de deelname aan de reünie €20
- Militairen van alle krijgsmacht onderdelen, die in Nederlands Nieuw-Guinea dienden, welkom.

Wilt u de reünie bezoeken dan dient u zich beslist vooraf aan te melden.
Hoe eerder hoe beter!
Wacht s.v.p. niet tot het laatste moment. Afzeggen kan altijd.

Voor de toegang tot de kazerne en de veiligheid moeten we uw naam, adres en zo mogelijk uw mailadres vermelden, wilt u deze gegevens bij aanmelding doorgeven?! Geef ook op of u komt met partner of een begeleider.

Inschrijving sluit op 15 maart 2025

Aanmelden per mail heeft onze voorkeur

Per Mail:

info@vnngm.nl   of   mailvnngm@gmail.com

Per brief:

Adres VNGM p/a Jaap van Hensbergen
Ravelstraat 4
6815 HB ARNHEM

Vermeld in deze mail of brief

1. Uw naam, adres, postcode en plaatsnaam s.v.p. in deze volgorde
2. Uw komst met of zonder partner of begeleider

Telefonisch aanmelding is helaas niet mogelijk

Algemene Leden Vergadering

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering Vereniging Nieuw-Guinea Militairen

Woensdag 4 juni 2025
Aanvang 11.00 uur.

Locatie ECHOS HOME Schaarsbergen
Deelenseweg 28
6816 TS Schaarsbergen (gem. Arnhem)
026 4430487
schaarsbergen@echos.nl
Er is voldoende gratis parkeergelegenheid

Aan de deelnemers van de ALV wordt een eenvoudige lunch aangeboden. Als u komt met partner of een begeleider kunnen ook zij deelnemen aan de lunch. Hiervoor vragen we €9,50. Betaling bij aanvang aan de penningmeester.

Organisatorisch is het prettig voor het bestuur om te weten of u van plan bent alleen of met een partner/begeleider deze vergadering bij te wonen. Wij vragen u daarom ons dit tijdig (uiterlijk 20 mei 2025) te melden. Na melding ontvangt u nadere informatie.

Anmelden ALV

Aanmelden per mail heeft onze voorkeur

Per Mail:

info@vnngm.nl of mailvnngm@gmail.com

Per brief:

Adres VNGM p/a Jaap van Hensbergen
Ravelstraat 4
6815 HB ARNHEM

Vermeld in deze mail of brief

1. Uw naam, adres, postcode en plaatsnaam s.v.p. in deze volgorde
2. Uw komst met of zonder partner of begeleider
3. Of u wel/niet wilt deelnemen aan de lunch

Telefonisch aanmelding is helaas niet mogelijk

Kroniek van Nieuw-Guinea

Op 4 november jl. organiseerde René Hoksbergen, veteraan en lid van onze vereniging, de boekpresentatie van zijn *KRONIEK van NIEUW-GUINEA, Papua Indonesië, van ontdekking tot vrijheidsstrijd 1500 tot heden*. Tijdens de reünie van vorig jaar kondigden beschermheer van onze vereniging Leen Noordzij en René Hoksbergen het uitkomen van deze Kroniek al aan.

Hoksbergen schreef deze Kroniek om de West-Papoea's in de geschiedenis van de mensheid meer recht te doen. Wij allen weten dat de Indonesiërs hen op een verschrikkelijke manier overheersen. Zij zijn intussen hun land kwijtgeraakt en grote groepen ook veelal hun elementaire levensmogelijkheden. Momenteel zijn wel zo'n 100.000 Papoea's op de vlucht. Hun land raken ze onder meer kwijt aan palmoliebedrijven. Meer bekendheid geven aan de geschiedenis en de huidige miserabele levenssituatie van de West-Papoea's is het belangrijkste doel van de Kroniek.

De Kroniek bestaat uit drie delen en is verkrijgbaar tijdens de reünie op 9 april a.s. voor de kostprijs van € 99,95. René Hoksbergen zal hier ook nog een korte toelichting op zijn werk geven.

Oproep! Nieuw-Guinea veteranen zonder ereteken gezocht.

Ere wie ere toekomt!

Comité erschuld onderscheidingen

Recent heb ik voor circa 150 veteranen het Nieuw-Guinea Herinneringskruis mogen aanvragen. Ik ben er van overtuigd dat er nog meer veteranen moeten zijn die niet weten dat ze recht hebben op dit ereteken. Vandaar deze oproep!

Kent u iemand die tussen 28 december 1949 en 23 november 1962 minimaal 3 maanden in dienst is geweest in het voormalige Nederlands-Nieuw-Guinea of de daaromheen liggende wateren die geen Nieuw-Guinea Herinneringskruis heeft gekregen?

Neem dan contact op met Roel Rijks via:
info@erschuldonderscheidingen.nl

Of per post via:
Roel Rijks, Comité Erschuld Onderscheidingen.
Kloosterstraat 56a, 6093 CZ Heythuysen

Wij helpen u dan graag bij de aanvraag.

1. Echos Home Den Helder

Schapendijkje 8
1782 TG Den Helder
Gastvrouw: Petra Sablerolle
0223-655 066
denhelder@echos.nl

2. Echos Home Havelte

Johannes Postweg 5
7973 JB Darp
Gastheer: Han Mennink
0521-341297
havelte@echos.nl

3. Echos Home Ermelo

Leuvenumseweg68
3852 AS Ermelo
Gastvrouw: Marieke van de Goor
0341-552830
ermelo@echos.nl

4. Echos Home Harskamp

Otterloseweg 12a
6732 BS Harskamp
Gastvrouw: Lucy Borgers
0318-453060
harskamp@echos.nl

5. Echos Home Schaarsbergen

Deelenseweg 28
6816 TS Schaarsbergen
Gastheer: David Mammen
026-4430487
schaarsbergen@echos.nl

Stichting ECHOS homes is een professionele welzijnsorganisatie die oog heeft voor het welzijn van militairen, veteranen en hun thuisfront en initiatieven ontplooit om het welzijn van hen te bevorderen, in binnen- en buitenland

6. Echos Home Rotterdam

Toepad 110
3063 NJ Rotterdam
Gastheer: Ad Muilwijk
010-2429910
rotterdam@echos.nl

7. Echos Home Oirschot

Eindhovensedijk 33
5688 GN Oirschot
Gastheer: Roel Willemsen
040-2904515
oirschot@echos.nl

8. Echos Home Baan 41

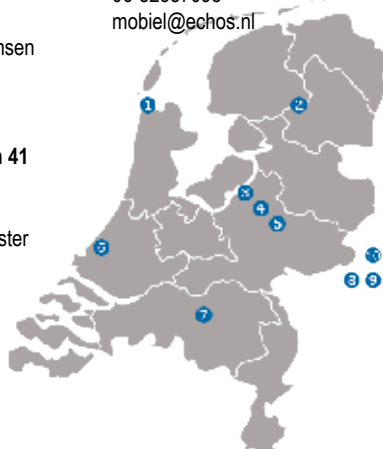
Winsenerstrasse 1
29303 Bergen Hohné
Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
Baan41@echos.nl

9. Echos Mobiel

Quellenweg 12
47638 Straelen, Dld
Gastheer: Johnny Puister
0049-1752401474
mobiel@echos.nl

10. Echos Home Litouwen (eFP)

Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
mobiel@echos.nl

Het zeewater trok

Door Jaap van Hensbergen

Fred Bernard heeft vele jaren gevaren bij de Koninklijke Marine en later de Koopvaardij. In de zesendertig jaar op het zeewater kwam hij in maar liefst 83 landen. Vele delen in de wereld deed hij aan. In alle continenten is er wel een plekje waar Fred is geweest.

Hij werd geboren in Den Haag in het eerste jaar van de Tweede Wereldoorlog als zoon van een marineman die in de periode 1936-1940 voer op de K- onderzeeboten speciaal gebouwd voor dienst in het voormalig Nederlands-Indië, zo vertelt Fred ons. Tijdens de tweede Wereldoorlog werd zijn

vader geplaast in Den Helder waar hij door de Duitsers werd tewerkgesteld op de Rijkswerf voor het onderhoud van onderzeeboten. Na de oorlog ging het gezin in Amsterdam wonen.

Na de aanmelding voor de Marine in september 1956 werd Fred gekeurd in Voorschoten (Leiden) en kwam daarna op in Hilversum voor de Eerste Militaire Vorming.

Fred verhaalt verder dat hij voor de vakopleiding op de Hr. Ms. "Zeven Provinciën" werd geplaatst waarna aan de Artillerieschool de opleiding voor kanonnier volgde. Hierna volgden diverse plaatsingen, op de Heemskerk- de Freyr en de Overijssel.

De Freyr "was een al oude rivierkanonneerboot die in 1878 te water was gelaten

en in 1940 uit dienst werd gesteld" Voor de tweede keer werd de naam gebruikt voor de Hr. Ms. Freyr P 804 een patrouille boot, gebouwd in 1954 en had veertien bemanningsleden aldus Fred. De naam is die van de Germaanse God van de vruchtbaarheid. Een lange reis naar de West volgde evenals de plaatsing aan boord van de Ruyter en de opleiding tot kanonnier 1ste klasse op weer de Artillerieschool.

En dan komt Nieuw-Guinea begin januari 1960 in zicht.

Met de "Hr. MS. KORTENAER" langs de zuidkust van Australië naar Hollandia naar BIAK de thuishaven op Nederlands Nieuw Guinea. De fregatten Kortenaer en Piet Heijn plus de jagers Groningen en Limburg lagen daar voor anker toen op 5 augustus de Hr. Ms. "Karel Doorman" daar twaalf Hawker Hunters voor het 322 squadron op Biak kwam lossen.

Na de plaatsing op de Kortenaer volgde de overplaatsing naar de "Hr. Ms. Piet Heijn". Met dit schip en de Hr. Ms. Amsterdam werd de thuisreis naar Nederland begonnen. Maar eerst werden de havens van Guam-Midway en Honolulu bezocht, waar vijf dagen verblijf werd gehouden, Verder werd daarna gevaren via San Diego en na het Panama kanaal te zijn doorgevaren werd Willemstad bezocht en ook het eiland Sint Maarten nog aangedaan. Porto Delgada op de Azoren werd met een bezoek vereerd voordat Nederland weer bereikt werd. Fred vertelt nog over een belevenis op de Kortenaer waarvan hij zegt dat hij het zich nog goed kan herinneren maar waarvan in de archieven geen bevestiging is te vinden. Het voorval speelde op datum 9 november 1960 toen Fred was ingedeeld op de Kortenaer als vluchter (matroos 2/ kanonnier) en geplaatst in kanon 1 op het voorschip. Fred herinnert zich dat vanuit Hollandia het bericht "*Begeef U Naar Vlakke Hoek voor schietoefening op de kust*". Fred weet daarover te vertellen dat Papoea's daar vreemde personen hadden ontdekt. Die vreemde personen waren infiltranten uit Wangoo.

Fred vraagt zich daarom nog steeds af of het wel om een schietoefening ging!

Na de plaatsing op de Kortenaer volgde de overplaatsing naar de "Hr. Ms. Piet Heijn". Met dit schip en de Hr. Ms. Amsterdam werd de thuisreis naar Nederland begonnen. Maar eerst werden de havens van Guam-Midway en Honolulu bezocht, waar vijf dagen verblijf werd gehouden, verder werd daarna gevaren via San Diego en na het Panama kanaal te zijn doorgevaren werd Willemstad bezocht en ook het eiland Sint Maarten nog aangedaan. Porto Delgada op de Azoren werd met een bezoek vereerd voordat Nederland weer bereikt werd. Fred vertelt nog over een beleving op de Kortenaer waarvan hij zegt dat hij het zich nog goed kan herinneren maar waarvan in de archieven geen bevestiging is te vinden. Het voorval speelde op datum 9 november 1960 toen Fred was ingedeeld op de Kortenaer als vluchter (matroos 2/ kanonnier) en geplaatst in kanon 1 op het voorschip. Fred herinnert zich dat vanuit Hollandia het bericht "BEGEEF U Naar Vlakke Hoek voor schietoefening op de kust". Fred weet daarover te vertellen dat Papoea's daar vreemde personen hadden ontdekt. Die vreemde personen waren infiltranten uit Wangoo. Fred vraagt zich daarom nog steeds af of het wel om een schietoefening ging!

Hr. Ms. Piet Heijn

Na zijn aankomst werd Fred een maand geplaatst op de wapenkamer in Rotterdam en daarna ging het met de Hr. Ms. Karel Doorman wees naar de Antillen. Een bijzondere gebeurtenis die Fred nog wil vertellen is dat hij op 8 december 1962 werd ingedeeld bij de begrafenis/ bijzetting van Koningin Wilhelmina. In een peloton van 60 man als afvaardiging

van de Hr. Ms. Karel Doorman, liep hij achter de zes witte koetsen aan van de Haag naar de Nieuwe Kerk in Delft.

Groot verlof

Januari 1963 groot verlof en daarna voer hij tien jaar op de "wilde vaart" voor de Koopvaardij en daarna 19 jaar als bootsman/ instructeur aan boord van het opleidingsschip Ms. Prinses Margriet om studenten voor de Koopvaardij op te leiden.

Ponta Delgada

Jan F. Hensen

Kanonniër – Aanpakker – Vakman – Verbinder
Door Gorrit van Berkum

Het begin

Het verhaal van het leven van Jan Hensen is net als dat van die anderen die dienden in Nieuw Guinea. Veel meer dan de paar Nieuw Guinea maanden.

Dit werd mij direct duidelijk bij het bezoek aan Jan Hensen in Haren. Op de oprit van zijn huis werd ik hartelijk begroet door Jan en zijn wel opgevoede hond. Na een klein opstapje in zijn huis zag ik meteen deze bewoner houdt van antiek. Een klassieke kapstok, een grote barometer, met daarnaast een tas gevuld met artikelen voor de gastcolleges "Veteraan in de klas". Een peniskoker en fraaie hoofdtoeien uit Nieuw Guinea vertellen verhalen die door velen nog niet zijn gehoord.

Maar het is niet alleen het Nieuw Guinea verhaal dat hier aan mij wordt verteld. Ook veel gebeurtenissen van de familie van Jan hoor ik hier aan tafel. Verborgene verhalen van de wederzijdse families die toch nog steeds een rol spelen in het heden. Het heden waarin het licht van de kerststal en kerstboom ook schijnt.

Overgrootvader Hensen was Duits, kwam als marskramer uit Sleeswijk-Holstein en was conservatief Rooms Katholiek. Hij kocht een pand in Groningen naast het Jezuiten klooster en mocht ook gebruik maken van hun bibliotheek. Overgrootvader deed blijkbaar goede zaken en was een moderne man, kocht in 1924 een Peugeot, zijn zoon (Opa van Jan) werd zijn vaste chauffeur. Opa zette de manufacturen zaak voortvarend voort, de zaak bloeide op en werd in Stad en Ommelanden een begrip. Zijn zoon (de vader van Jan) wilde wel boer worden, maar dat was niet de wens van Opa Hensen. Zijn zoon werd hobby boer op de stadsboerderij van Groningen en fokte renpaarden en koeien. Jan (onze veteraan) werd dus geboren in een middenstand gezin. Bij de bevrijding van Groningen, van 13 tot 16 april 1945, vochten de Canadese strijdkrachten van de 2e infanteriedivisie tegen Duitse Wehrmacht soldaten die werden gesteund door Nederlandse en Belgische SS'ers. De familie Hensen, inclusief kleine Jan, overleefden die dagen in hun kelder. De stadsboerderij met 27 paarden en 15 koeien van Pa Hensen lag in de vuurlinie en alles ging in vlammen op. Voor dat feit was pa (de vader van Jan) al drie keer in het beruchte Scholtens huis verhoord. Door zijn beheersing van het Duits redde hij zich. Zijn boezem vriend kon dat niet en heeft ervoor gekozen zich te bevrijden van de martelingen door een doodsprong te maken. Om zaken te kunnen doen in Amsterdam vloog Jan zijn vader al in de jaren vijftig van Eelde naar Schiphol.

Jan had de genen van zijn vader en wilde boer worden. Hij had mazzel dat zijn

vader hem altijd in die ambitie steunde en aanmoedigde. De lagere school ging matig. Hij was geen hoogvlieger. Na familieberaad ging Jan naar Lichtenvoorde om te werken op de boerderij van een kennis van de familie, Jan ter Molde. Daar kon hij de Lagere Landbouwschool volgen, wat hem goed lukte. Op deze boerderij werd op een moderne manier gewerkt, met machines en ideeën. Jan had hier gedurende drie jaar een prachtige tijd waar hij ook veel leerde over motoren, wat hem later van pas zou komen. Bij terugkeer in Groningen, was vader Hensen van mening dat wanneer je de lagere Landbouw school kon volbrengen dat je de Middelbare ook wel kon doen. Zo gebeurde het dat hij de volgende twee jaar hele dagen op school zat waar hij zowel techniek als ook tuin onderricht kreeg.

Nieuw Guinea

Daarna begint een geheel nieuwe fase in Jans' leven. Na de eerste Militaire dienstkeuring volgde een herkeuring in Utrecht waarna hij alsnog geschikt werd verklaard. Vol goede moed en verwachting meldde Jan zich in juni 1961 bij de LUA (LuchtdoelArtillerie) in Ossendrecht, na een treinreis van vier uur. Het was die zomer mooi weer, zijn goede conditie en positieve houding maakten dat de basisopleiding snel voorbij was. Zijn oudere broer die bij de Irene Brigade gediend had gaf hem een paar goede adviezen.

"Doe mee en val niet te veel op" _ "Kies als het mogelijk is een werkje wat niet voor de hand ligt" _ "Ga als het kan op buitenlandse missie"

Dit waren waardevolle tips en Jan heeft daar op alle mogelijke manieren gebruik van gemaakt. Hij kreeg na de basis opleiding een aanvullende specialistische opleiding tot kanonnier voor het 4.50 afweer geschut en kon zich melden voor uitzending naar Nieuw Guinea. Maar eerst deed hij nog een extra opleiding in Utrecht voor munitie beheerder. Inmiddels was het Kerst 1961 en kreeg hij kerstverlof tot begin 1962. Het avontuur begon met de vliegreis via de Noord naar Biak, waar hem een "warm onthaal" wachtte. Op de begane grond van de dubbel "dekse" barakken was plek voor de baroe. Niet alleen "super baas" van de munitie opslag maar ook stak hij zijn vinger op voor "Wasbaas".

Twee zelfstandige functies waarmee je altijd druk was. Druk was het vooral wanneer een schip aanmerde met een lading munitie die meteen gelost en zorgvuldig opgeslagen moest worden. Bij een inspectie ronde bleken er een hele partij granaten "roestplekken" te hebben.

De munitie beheerder moest deze granaten stuk voor stuk oppoetsen en opnieuw verpakken. Wat een grote klus was die wel drie maanden in beslag nam. Een gevaarlijk spelletje was het "slaghoedje en de springstof" uit de granaat halen. Vanaf het begin van 1962 was er sprake van invasie door Indonesische troepen. Daarom werden er stellingen opgeworpen rondom vliegveld en kazernes, die bemand moesten worden met mensen en munitie.

De mooiste klus was het brengen van munitie naar het bewakingspeloton op het eiland Woendi. Op Woendi werden de Indonesische gevangenen infiltranten "opgevangen". Zij werden te werk gesteld bij het maken van schietheuvels en in stand houden van aanlegsteigers. Het eiland raakte behoorlijk vol augustus 1962 door de aanvoer vanuit het achterland.

Jan heeft nóg een handgemaakte peddel van een Papoea in zijn bezit. Een waardevolle herinnering uit die tijd van toen. Maar ook de scherpe koraalriffen rond het eiland Biak staan nog steeds in zijn geheugen.

Zondags om middernacht kwam het vliegtuig met de post in Biak, en zijn postmaatje bracht hem dan de persoonlijke post plus de krant op maandagmorgen bij het ontbijt. Zo wist hij een beetje hoe de vlag er bij stond en wanneer het einde van de Nederlandse bezetting op Nieuw Guinea zou kunnen zijn. Groot was de opluchting toen op 16 augustus het bericht kwam dat er een overeenkomst getekend was tussen Indonesië en Nederland onder dwang van de Amerikanen. Vooral de "uitkijk posten", die drie maanden in de toppen van enkele bomen op een platform hadden gezeten, gaven lucht aan hun frustratie over het niks doen.

"We hebben alleen lucht en water gezien, is nu echt de klus nu geklaard?" Na 16 augustus begon het wachten op nadere instructies en het opruimen van al het materieel. Sein voor een grondige selectie van wat wel en niet terug verscheept zou kunnen worden naar Nederland. De scheepsruimte was beperkt en er werd dus veel materieel gereed gemaakt om in zee te dumpen. Dit werd op de truck geladen, op een landingsvaartuig gereden en buiten het koraalrif te water gelaten. Vandaag de dag zouden we het misschien anders doen? Oktober 1962 vloog Jan via de Zuid-route terug naar Nederland. Vader Hensen wachtte hem bij Schiphol op en vervolgens reden ze naar Amsterdam.

Het benauwde Jan toen hij in de stadsdrukte terecht kwam. Het was een verademing om met vader terug te komen op de thuisbasis in Groningen.

Thuis

Hier was alle tijd te acclimatiseren, rustig hand- en span diensten te verlenen in de winkel en om aan de gevel van de winkel een fraaie verlichting aan te brengen. Als verrassing kwam er nog een uitkering van Defensie van fl1,- per dag in NNG. Hiermee was er voldoende pecunia om een 225cc BSA motor te kopen. Hij maakte er heerlijke ritjes mee door Drenthe en Groningen. Niet meer naar het meisje waarmee hij vanuit NNG een briefwisseling onderhield. Het klikte onvoldoende. Begin 1963 werd het tijd om de handen uit de mouwen te steken. De strenge winter was voorbij en Paping had zijn schaatsen alweer in het vet gezet. De Agrarische Unie kon taaie mensen gebruiken voor het sjouwen van balen kunstmest en zaden. Dat was wel aardig, maar Jan kon meer en dat werd snel opgemerkt. De transportbanden raakten nogal eens defect. Jan kon ze zonder verdere ondersteuning prima herstellen en kreeg als beloning een lascursus aangeboden. Het af en toe iets lassen ging hem prima af en zo had hij een "eigen" baan binnen het bedrijf opgezet. De ontwikkelingen gingen snel in de landbouw. Er kwamen hooikanonnen en graandrogers die geïnstalleerd en onderhouden moesten worden. Bijscholing voor Jan bij de Duitse fabrikanten om vervolgens zelfstandig bij de boeren de installatie en het onderhoud ervan te gaan doen.

Zo kwam Jan op het boeren erf in de plattelands kroeg in contact met mannen die namens de NAM metingen in Groningen verrichtten om gasbellen te vinden. Het basis salaris was gewoontjes maar de bonussen waren riant. Al snel was de afspraak gemaakt dat Jan als hulpje van de operator in het team mee mocht draaien. Dat "mee doen" leverde hem in tien jaar tijd een aardige bonus op. Helaas kwam de oliecrises en de bonussen werden regendrupjes. Dan maar tijdelijk iets anders en via kinderluiers en maandverband voor de vrouwen kwam Jan terecht in het grote werk. in een eigen rayon.

Zo reed hij als monteur bij Avebe binnen maar werd daarna al snel technische bedrijfsleider bij het grote transportbedrijf, met 400 vrachtwagen combinaties, van Jonker Veendam. Ook coördineerde hij het vervoer van gevaarlijke stoffen voor het dat bedrijf. Het bedrijf groeide uit zijn jasje en al snel werd een nieuwe tak aan toegevoegd. Container opslag. Het bedrijf werd geopend door de minister van transport en de spreekstalmeester was Astrid Joosten. Met deze nieuwe tak van sport kwam al snel de behoefte voor Jonker om de Italiaanse 30 -Tons container kraan in gebruik te nemen. Ook de speciale tankcleaning kwam onder zijn hoede. Hiervoor kwam veel verplichtte administratie om de hoek kijken. Jan kлом op naar examiner vervoer gevaarlijke stoffen in samen werking met het CBR. Wat een prachtige aanenschakeling van "zelfstandige" beroepen. Voor jan de aanpakker was dit alles een kolfje naar zijn hand

Nog even terug naar 1963

Op het carnavalsfeest begin 1963 kwam Jan een als "Indiaans" verkleed meisje tegen. Het was reuze gezellig en Jan bracht haar naar huis. Een paar

dagen daarna zocht hij naar haar woonhuis en ontdekte dat er een bord "ACCOUNTANT" in de tuin stond. Van het een kwam het ander, ze trouwden en kregen een zoon en een dochter. Gedurende de latere jaren kreeg zijn vrouw last van opgelopen oorlogstrauma's door haar werk en de aanhouding van haar vader. Haar vader die geboeid was afgevoerd door de naoorlogse politie. Hij had gewerkt op de administratie van het Scholtens huis en was directeur van het Gewestelijke Arbeidsbureau. Voor de oorlog had hij bewust gekozen om lid te worden van de politieke partij NSB. Vanuit die rol heeft hij veel verzet gepleegd en vele mensen kunnen redden. Het verhaal ging ook dat hij via zijn vrouw briefjes van naderende razzia's doorgaf aan het Nederlands verzet. Haar leven lang heeft de vrouw van Jan met deze gebeurtenissen geworsteld. Relatief jong is zij zeven jaar geleden overleden.

Hobby's

Tijd voor zijn hobby's heeft Jan altijd gehad. Zijn Mercedes uit 1960 staat start klaar in de garage box om op zonnige dagen te genieten van een toertocht door het fraaie Groningse landschap. Dat is op de weg, maar in het water ligt ook nog een fraaie boot, ooit eigendom van Prins Reinier van Monaco. De Bond van Wapenbroeders bracht hem samen met veteranen uit de regio. Op de zaterdagmiddag is het tijd voor ontmoetingen bij het kaartspel, biljarten en het sport schieten. De Wapenbroeders hadden voor maar voor Fl. 1,00 het bunkercomplex dat in Haren stond overgenomen van de gemeente. Een bunker die door de jaren heen een steeds belangrijker ontmoetingsplek geworden. Ook voor de Veteranen Motorclub.

Zeker is er verder nog de aandacht en tijd voor "Veteranen in de klas", waar hij met genoegen ook zijn tijd mee vult.

Een uitspraak van een Papoea tijdens Jans bezoek aan Biak zo'n zeven jaar geleden blijft hangen:
"kunnen jullie niet terug komen en ons vrijheid geven".

Het is goed geweest!. Verzucht Jan

Bladeren.

In de afgelopen weken, inclusief de kersttijd, hebben we door de weersgesteldheid weinig gelegenheid gehad sterren te zien. Maar we hebben opnieuw het verhaal gelezen of er over horen vertellen, van de heldere ster die eindigde boven de kerststal in Betlehem met de Herders en de drie Wijzen.

In die tijden, 2000 jaar geleden, was het óók een onrustige, donkere tijd. Een bijna alledaagse gebeurtenis was zo bijzonder dat we hem nu nog gedenken. Nog steeds mogen wij ons koesteren onder de paraplu van die bijzondere gebeurtenis. Als ik vanmorgen in de krant lees dat de groep kwetsbare mensen groeit en dat er landelijk onvoldoende aandacht is voor deze grote groep mensen, dan is dat verdrietig. Maar, er zijn ook tal van lichtpuntjes. Er zijn zachte krachten in de wereld actief, zoals Jimmy Carter, **die ons aanzetten** om niet lijdzaam toe te zien maar onze stem te verheffen tegen het onrecht in de wereld.

Zoals Ad van Nieuwpoort en Joost Röselaers schrijven; "Ware kracht zit in liefde en kwetsbaarheid". Wij hebben dergelijke verhalen nodig. Het kerstverhaal is actueler dan ooit. Een kind geboren in het huis van de dieren. Het kind dat ons voorhoudt: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Om licht te brengen in de duisternis van ons bestaan". Het is lastig in het dagelijkse leven te zien maar er zijn steeds opnieuw momenten waarop wij herinnerd worden aan de waarden van hoop, vertrouwen, saamhorigheid en verantwoordelijkheid voor elkaar. En wat mij dan verbaast is de veerkracht van mensen en dat het vaak kwetsbare mensen zijn die de allerkwetsbaarsten helpen. **Zij zijn de sterren.** Ze gebruiken geen moeilijke woorden, ze doen niet ingewikkeld, als het gaat om dagelijkse vragen. Ze doen dingen zonder voorgeschreven regels en tonen loyaliteit. Waar mensen zich inzetten voor anderen, tegen elke verdrukking in, daar is een bron van hoop. Hoop dat de aandacht voor elkaar zal blijven geeft moed om zonder dogma's door te gaan en links en rechts de hand naar elkaar te reiken.

Ook een bron van hoop wordt beschreven door Alain Verheij in zijn column "En zie, bij de jeugd is de allergie voor religie weg". De secularisering is nog niet afgelopen, maar lijkt in toenemende mate een vergrijzingsproces te zijn. Veel kerkgangers overlijden van ouderdom. Hun kinderen en kleinkinderen hebben niets meer met kerk en geloof. Maar hun achterkleinkinderen? Die worden in hun zoektocht naar de reden van hun bestaan en het zoeken naar vrede en loyaliteit o.a. door islamitische leeftijdgenoten herinnerd aan het bestaan van religie. Ze verlangen naar structuur en orde. Of de kerk en de Bijbel hun daar voldoende bij kan helpen, blijft een relevante vraag.

Zelfs ons kleine landje schudt op zijn opgebouwde democratische grondvesten. Huidige ministers versnipperen 't opgebouwd beleid van jaren en komen terug met helemaal niets. Maar ik geloof dat het populisme de democratie niet zal overwinnen. Gekke vragen van ouders: "Waarom moet mijn zoontje water drinken in plaats van sap? Hij is toch geen hond?" Vergt een zacht antwoord voor een gezonde jongeman.

We leven in geleende tijd in de hoop op licht.

*Als alles duister is, Ontsteek dan een lichtend vuur, dat nooit meer dooft.
Geef het door!*

*Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen of ergens al de wereld daagt waar
mensen waardig leven mogen en elk ZIJN naam in Vrede draagt.*

G. van Berkum.

Oprichting en einde 6IB

Redactie Nieuwsbrief VNGM

Het 6^e Infanterie Bataljon (6IB) werd op 31 mei 1960 opgericht als onderdeel van het Regiment Oranje Gelderland, met het doel de Nederlandse krijgsmacht in Nederlands Nieuw Guinea te versterken.

Het bataljon werd voor de uitzending naar Nederlands Nieuw-Guinea gelegerd in de Saksen Weimar kazerne in Arnhem. Deze kazerne werd voltooid na de Duitse inval in mei 1940 en diende oorspronkelijk als legerplaats voor het 11^e bataljon van het 8^e Regiment Infanterie. Echter de eerste bewoners van de kazerne waren Duitse legereenheden. Na de 2^e wereldoorlog werden er diverse eenheden van de Nederlandse krijgsmacht in gelegerd. Tussen mei en oktober dus door 6 IB. Na het vertrek van dit bataljon op 30 september 1960 werd het als legerplaats overgenomen door het 11e Infanteriebataljon Garderegiment Grenadiers.

6IB vertrok op 30 september 1960 in de vroege ochtend in leger voertuigen van Arnhem naar Hoek van Holland om de reis naar Nieuw Guinea via het Panama kanaal (op het moment dat ik dit schrijf erg in de belangstelling) en Hawaii, te beginnen.

Het bataljon bestond voor het merendeel uit dienstplichtigen, die vrijwillig tekenden voor hun diensttijd in Nieuw Guinea, en nam posities over van de mariniers aan de west- en zuidkust van Nieuw Guinea. De staf van het bataljon en de compagnieën A, E en F werden gelegerd in Sorong en de B compagnie in Kaimana, de C compagnie in Fak Fak. De D compagnie werd dicht bij de grens met het deel van Nieuw Guinea dat toen behoorde aan Australië in Merauke gelegerd.

Na de inzet van het 6e Infanterie Bataljon keerde het op 25 november 1962 terug naar Nederland. Het bataljon werd op 1 januari 1963 officieel opgeheven.

- 1 Kazerne rond 1950
- 2 Compagnie gebouwen legering 6IB
- 3 De huidige binnenplaats van de tot wooncomplex omgebouwde kazerne. Gezien naar de binnenkant van de oude kazerne poort. Links is nog een klein stukje van een compagnie gebouw te zien.

Colofon

De doelstelling van de vereniging Nederlands Nieuw-Guinea militairen 1945-1962 is het bevorderen van de contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw Guinea. Het de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van de militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden.

Beschermheer:

Generaal - majoor der Fuseliers b.d. Leen Noordzij

Adviseur:

Kolonel L. Habraken b.d.

Voorheen directeur van het Veteranen instituut

Ereleden:

A.S. Poortvliet

H. Willemsen

A. Dielemans †

C. Aarts †

Leden van Verdienste:

J. Peperkamp, H. Vos, A.J. Bouterse, A. Meurs, J.C. van Gils,

E. van Tuijl en D. Breeuwer

Bestuur:

M.P. Leijs voorzitter,

J.H. van Hensbergen penningmeester en redactie Nieuwsbrief

C van Vliet organisatie Reünie

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen.

Mail: info@vnngm.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hiervoor van tevoren door de redacteur schriftelijk toestemming is verleend en de bron duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties en zijn als zodanig beschermd. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur/of redactie weer en zij kunnen daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 81:
15 mei 2025**

Vrede maken we samen

Het kunnen leven in vrede en vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Daar moeten we ook vandaag de dag aan blijven werken. Veteranen die tijdens en na de Tweede Wereldoorlog voor onze vrijheden hebben gestreden, verdienen daarom onze waardering. Zij spreken immers uit eigen ervaring over oorlog en conflict. Vandaar dat vfonds, het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg de veteranenreünies mede mogelijk maakt.

Vfonds kan, mede dankzij inkomsten uit loterijen, jaarlijks ruim 200 initiatieven steunen die, vanuit de lessen getrokken uit het verleden, bijdragen aan onze sterke democratische rechtsstaat en vreedzame samenleving. Deze initiatieven zijn uiteenlopend: van veteranenreünies en films zoals de Slag om de Schelde, tot aan theatervoorstellingen en innovatieve onderwijsprojecten. Verschillende generaties worden zo gestimuleerd zich hier actief voor in te zetten. Wilt u ook bijdragen aan vrede & vrijheid? Kijk dan op [vfonds.nl/steun-ons](https://www.vfonds.nl/steun-ons).

